

■ CONVIVENZA

In dinosaur giavischa dapli respect e premura

DA FADRINA HOFMANN*

Dapi in pèr dis hai jau 35 onns. Forsa è mia vegliadetgna avanzada il motiv che jau cumenz a m'agitar ed a lamentar da la mancanza da manieras. Forsa sun jau era be educada memia bain. Grazia, mamma e bab! Però ma laschai cumenzar da davant. Las scolinas da Scuol e Sent han fatg quest onn in musical grondius. Titel: «Barba Burtel va en vacanzas». 15 chanzuns han ils uffants da tschintg e sis onns emprendì, las mussadras han fatg sezzas tut ils costums e la culissa era propi bellezza. Tge lavurada da creschids ed uffants. In grond cumpliment!

La saira da la primera. Ina sala plaina. Ils uffants giogan teater, chantan, sautan sco pitschens profis. Il public è entusiasmà. Amez la preschentaziun cumenzan dus, traís uffants pitschens che han bandunà ils schanugls da lur babs e mammas a currer per la sala enturn. Davant sin il palc cuntaschesa il teater, tranter las sutgas dals aspectaturs fan ils fragliuns lur agen teater.

Mintga giada che questi rambottels da var traís onns passan mia plazza emprov jau d'als admonir da star quiete e turnar tar mamma. Invan! Nua èn ils geniturs be? Pertge na prenidan quels betg ils rowdies e

bandunan la sala? Jau cumenz a ma vilentar. Qua luvoran las mussadras ed ils uffants emnas a la lunga per preschentar in stupent musical e traís, quatter geniturs n'en betg abels d'evitar che lur uffants selvadis fan casino? Nua è il respect envers quels che fan la produzion?

Ils uffants n'han nagina culpa, els èn ils products da lur geniturs. Educaziun è dira laver, quai sai jau or d'atgna experientscha. Manieras na crodan betg giu da tschiel, valurs fundamentalas han ins da viver avant – sche pussaivel consequentiamain. I cumenzia cun seser a maisa guliv, serrar la bucca cun mangiar, duvrar la servietta enstagl da la mongia. Quai èn chaussas che era jau stoss repeter di per di cun mes dus gnocs. Adina puspè il medem. Quai è stentus, gea, ma sche nus mangiaien en in restaurant u essan en visita san mes uffants exactamain co ch'els duain sa depurtar.

Elura quella chaussa cun il respect envers l'auter. Era qua cumenzi cun chaussas pitschnas: betg interrumper il discurs da l'auter, prender resguard sin pli giuvens u pli flaivels, betg esser impertinent cun creschids. Chaussas elementaras, navair?

Pertge m'agit jau atgna-main che tants uffants n'enconuschan betg pli las reglas las pli simplas. Daco hai jau in problem cun la tenuta da laissez-faire da tants geniturs? Perquai ch'els violeschan quai ch'è tenor mai il fundament d'ina societat: premura e respect. Quellas qualitads èsi da viver en il mintgadi, per exemplu cun star quiet durant ina preschentaziun. Sun jau pervi da questa tenuta antiquada?

* **Fadrina Hofmann** è redactura tar la «Südostschweiz». Ella viva cun sia famiglia a Scuol.

Vocabulari

premura – Achtsamkeit
s'agitar – sich aufregen
mussadra – Kindergärtnerin
entusiasmà – begeistert
palc – Bühne
fragliuns – Geschwister
rambottel – Wicht, Knirps
admonir – ermahnen
stupent – grossartig
culpa – Schuld
educaziun – hier: Erziehung
valurs – hier: Werte
seser guliv – gerade sitzen
gnoc – Bengel
stentus – mühsam
antiquà – verstaubt, altmodisch

Unterstützt von der
Lia Rumantscha

Lia Rumantscha